

EGLE

Egle kā mūžības simbols latviešu tradīcijās ir bijusi klāt visos svarīgākajos cilvēku dzīves notikumos. Mūsdienās nav iedomājami Ziemassvētki bez egles. Ir vairākas leģendas, kur rotāta pirmā Ziemassvētku egle, viena no tām vēsta par Rīgu.

Egle ir mūžzaļš, vienmājas augs, liels vai vidēji liels ēncietīgs skujkoks, ar taisnu stumbru, plašu, seklu sakņu sistēmu un konusa formas vainagu.

Biezā vainaga dēļ, kas sniedzas līdz zemei, egļu rindas mēdz stādīt kā aizsargu pret vēju.

Egles aug ziemeļu puslodē. Pasaulē ir apmēram 50 egļu ģints sugas. Latvijā savvaļā tikai viena – **parastā egle** (*Picea abies*, *syn. P. excelsa*).

Parastā egle ir pirmā (>25 m) vai otrā (15 – 25 m) lieluma koks, bet var izaugt līdz 40 m augstumā un vairāk kā 3 m apkārtmērā. Tās mūža ilgums ir ap 300 gadu, bet skujuas mainās ik pēc 5 – 7 gadiem, pilsētā biežāk.

Picea abies LU Botāniskajā dāzā

Latvijā ir introducētas arī citu sugu egles, kas parasti aug apstādījumos. Dekoratīvajos stādījumos sastopamas arī selekcionētas parastās egles, kas savā starpā var ļoti atšķirties, piemēram *P. abies* 'Virgata' (tā sauktā čūskegle) un *P. abies* 'Piramidata'.

Čiekuri

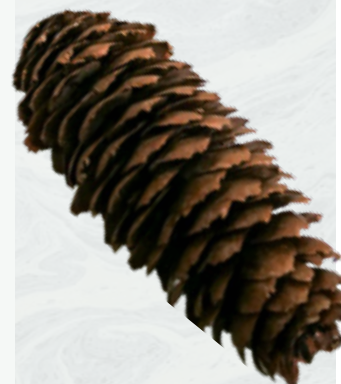
Eglei ir sievišķie un vīrišķie **čiekuri**, kas atšķiras pēc izskata un funkcijas. Vīrišķie aug augstāk, lai vējš labāk apputeksnētu sievišķos čiekurus. Putekšņu ļoti daudz, tiem katram 2 lidpūslīši, un vējš tos aiznes kilometriem tālu. Zied maijā. Rudenī nogatavojas cilindrvēda, nokareni čiekuri, kam uz katras sēklzvēņas (čiekurzvēņas) ir 2 spārnainas sēklas (spārns liels, sēklu ietver karotes veidā), kas izbirst nākamā gada aprīlī, maijā, tās izplata vējš.

Picea abies Kronvalda parkā Rīgā

Picea morinda
čiekuri

Picea alcoquiana
čiekuri

Picea obovate čiekuri

Picea abies čiekuri

LU Muzeja Botānikas un mikoloģijas kolekcijās **ekspozīcijā "Čiekuri"** apskatāmi 12 egļu sugu čiekuri no visas pasaules.

Picea abies – parastā egle
(plašs augšanas areāls)

Picea pungens – asā egle jeb sudrabegle (Ziemeļamerikas Klusā okeāna piekraste – Klinšu kalni)

Picea nigra syn. *P. mariana* – melnā egle (Ziemeļamerika)

Picea glauca syn. *P. canadensis* syn. *Pinus alba* – kanādas jeb baltā egle (Ziemeļamerika)

Picea omorika – serbijas egle (Eiropas pirmsleduslaikmeta reliktis Serbijā, Drinas upes ielejas stāvās ziemeļu nogāzēs)

Picea obovata – sibīrijas egle (Eiropas ziemeļu daļa – Kamčatkas pussala)

Picea polita – tīģerastes egle (Japāna)

Picea orientalis – austrumu egle (Rietumkaukāza, Pontijas kalni un Turcija)

Picea morinda syn. *Picea smithiana* – (Austrumāfganistāna, Himalajos)

Picea alcoquiana syn. *P. bicolor* – divkrāsu egle (Japāna)

Picea glehnii – glēna egle (Ziemeļjapānā, Dienvidsahālīnā un Dienvidkuriļu salās)

Picea jezoensis – hokaido jeb ajānu egle (Ziemeļaustrumāzija)

Picea jezonensis čiekuri

LU Muzeja Botānikas un mikoloģijas kolekciju herbārijā
Herbarium Latvicum (RIG II) glabājas egļu herbāriji:
 12 *Picea abies* un 1 *Picea glauca*.

Picea abies syn. *P. excelsa*

Picea glauca syn. *Pinus alba*